

Piano-Jazz a Europa

Docent: Xavier Dotras Dotras

Curs 2025-26: UNED Sènior Canet

PROGRAMA DEL CURS

1. PRESENTACIÓ
2. OBJECTIUS
3. PROGRAMA
4. METODOLOGIA
5. BIBLIOGRAFIA

Presentació

Només en un segle (el segle XX), el jazz va passar de ser una música d'arrel, folklòrica, de ball i localitzada en un punt geogràfic (New Orleans) a ser un fenomen internacional, globalitzat i intel·lectualitzat. També va passar ràpidament per diferents etapes estil·lístiques: una etapa arcaica, una clàssica, el bebop i tota una sèrie d'estils d'avantguarda que el van consolidar i definir com un dels corrents musicals i artístics més potents i característics del segle.

A Europa el jazz va arribar aviat. Primer va ser una moda la qual s'imitava i es prenia com a model. Després, un cop consolidat, el bagatge cultural i musical europeu va fer seu el nou estil i es va encarregar d'emmotllar-lo amb un caràcter propi, creant un estil (o una multitud d'estils) que es poden diferenciar enormement de les corrents americanes.

Un cop entrats al S.XXI, i amb una bona perspectiva, és interessant obtenir una visió d'alguns dels protagonistes del jazz (i concretament del jazz-piano) que han forjat el camí fins els nostres dies, i que, malgrat no procedir del continent que va acollir el naixement de l'estil, han sabut plasmar

la seva personalitat en la música i tenyir-la d'un color diferenciador enriquint el gènere de sensacions i experiències diferents amb la mateixa intensitat cultural, musical i intel·lectual que els que podríem considerar (sense raó) més "genuïns".

Amb aquesta intenció, doncs, farem un viatge per a diferents països europeus per a descobrir-hi personalitats musicals interesantíssimes que poden sorprendre i també encisar a qui participa del curs, algunes (poques) de consagrades i d'altres injustament ignorades pel gran públic, mostrant un panorama ric, interessant i digne, al mateix nivell de l'avantguarda mundial.

A part de la matèria més específica, és a dir, del tractament de les obres i de la seva interpretació des de diferents punts de vista, també es farà una introducció històrica tant del context (el període, els corrents artístics) com del compositor, intèrpret o estil en si. També es tractaran els fets extra-musicals que estan relacionats amb els músics i que d'alguna manera ajuden a entendre i comprendre més el perquè de la seva existència i de la seva creació.

També es farà una introducció sobre el tipus d'obra que es tractarà tenint en compte la seva essència quant a gènere musical.

D'altra banda s'extrauran les parts més representatives i/o més il·lustratives de les obres per a fer-ne anàlisis des de diferents perspectives: formal, instrumental, melòdic, harmònic, etc.

Objectius

- Valorar els elements distintius de la cultura occidental
- Valorar els elements distintius de la música occidental
- Conèixer els fets i personatges més importants relacionats amb la música de la cultura occidental
- Adquirir un substrat cultural i musical que ens ajudi a entendre l'evolució dels diferents estils i èpoques dins la història de la música
- Crear interès per tot allò proper que té un valor artístic i cultural, donant èmfasi als fets i personatges pròpiament musicals.
- Valorar la música com a element com a mitjà de comunicació i expressió personal i interpersonal
- Aprofundir en la història de la música
- Respectar tot fet musical valorant les manifestacions musicals d'èpoques diferents de l'actual
- Reconèixer i valorar fets extra musicals que s'esdevenen en el context del fet pròpiament musical que es treballarà
- Crear debats sobre el nostre patrimoni musical
- Identificar els fets més representatius del nostre entorn musical

- Descobrir el jazz com a un univers sonor capaç de proporcionar sensacions auditives i intel·lectuals interessants, subtils i emotives.
- Descobrir el jazz europeu en la seva faceta pianística
- Descobrir i valora la incidència que la música ha tingut i té cap a les altres arts, sobretot en el cinema, la literatura i la pintura.

Programa

1. Enrico Pieranunzi
2. Martial Solal
3. Michel Petrucciani
4. Baptiste Trotignon
5. Esbjörn Svensson
6. Stefano Bollani
7. Dino Rubino

- Visió jazzística del panorama pianístic global europeu
- Biografies
- Fets extra-musicals relacionats amb la seves vides artístiques
- Anàlisi parcial d'algunes obres i interpretacions
- Audicions i visualitzacions d'aquest material.

- Concert-master de finals de curs (sessió 15).

Metodologia

El curs estarà dividit en 15 sessions de caràcter presencial de 2 hores cadascuna (30 hores en total). Una sessió es farà fora de l'aula: el concert de final de trimestre.

Les sessions combinaran la classe magistral, el debat amb els alumnes, l'audició de peces musicals, la projecció de vídeos i la interpretació d'exemples per part del professor.

S'utilitzaran els recursos que ofereix internet per al desenvolupament de les classes i també fotocòpies per a facilitar millor la comprensió dels continguts per part de l'alumnat. Es crearan diàlegs i debats amb l'alumnat per tal d'afavorir l'absorció de les matèries explicades.

També es disposarà d'un teclat per a exemplificar o per a aclarir conceptes des d'un punt estrictament musical.

Bibliografia

- Música y palabras. Rafael Esteve (Océano)
- Vida y música de Bill Evans. Petter Pettinger (Globalrythm)
- Historias curiosas del jazz. Lawrence Lindt (Ma non troppo)
- Enciclopèdia "Maestros del jazz" (Planeta Agostini)
- Jazz. La historia completa. Julia Rolf (Ma non troppo)
- Historia del jazz moderno. Frank Tirro (Ma non troppo)
- Jazz. Merwin Cooke (Ediciones Destino)
- Atlas de la música (Alianza Atlas)
- Historia de la música occidental. Donald J. Grout (Alianza Música)
- Diccionari de la música. Roland de Candé (Edicions 62)
- Curso de formas musicales. J. Zamacois (Labor)
- Miles Davis y Kind of Blue. Ashley Fahn (Trayectos)
- Miles, la autobiografía. Miles Davis / Quincy Troupe (Alba)
- Música. Magda Güell, Lys Vilà (Barcanova)
- El lenguaje de la armonia. Lluís Vergés (Boileau)
- Si Beethoven pogués escoltar-me. Ramon Gener. ARA llibres.
- L'amor et farà immortal. Ramon Gener. ARA llibres.
- Para entender la música. Manuel Valls.
- Jazz en espanyol. Derivas hispanoamericanes. Julián Riesga. SGAE.
- Jazz en España. Antoni cortés Izquierdo. EdictOràlia Música.
- La sinfonia de la libertad. Antoni Batista. Debate.
- Femení i singulars. Històries de dones i música. Victoria Palma. Huygens editorial
- Una historia natural del piano. De Mozart al jazz moderno. Stuart Isacoff. Ed. Turner.
- Musicofília. Relatos de música y cerebro. Oliver Sacks.
- Música. La historia visual definitiva. DK
- Música y cultura. Cristobal Halfter+3. Edelvives.
- Una historia de la música. Lucien Rebatet. Omega.
- Round About Tete. Pere Pons. Libros del Kuldrum.